

Syömishäiriöliitto-SYLI ry:n kannanotto avoimen ja rakentavan keskustelun käynnistämiseksi

Syömishäiriöliitto-SYLI ry:n toteutti vuonna 2008 kyselyt syömishäiriötä sairastaville (n=374) ja heidän läheisilleen (n=197). Kyselyillä kerättiin kokemustietoa hoitoon pääsystä ja läheisten saamasta tuesta. Kartoitukset eivät anna kokonaisvaltaista kuvaa syömishäiriöiden yleisyydestä tai hoidon saatavuudesta Suomessa. Niiden tulokset kuitenkin vahvistivat niitä käsityksiä ja kokemuksia, joita Syömishäiriöliitto – SYLI ry:llä entuudestaan oli. Liitto haluaa käynnistää avoimen ja rakentavan keskustelun syömishäiriösairauksien esiintyvyydestä sekä hoidon saatavuudesta ja laadusta, joissa kartoitusten tulosten ja jäsenistön kokemusten perusteella näyttää olevan isoja puutteita. Erityisesti puutteet tunnistamisessa ja hoidon saannissa koskevat aikuisikäisten syömishäiriötä ja muita syömishäiriön muotoja kuin anoreksiaa.

Syömishäiriö ei ole ainoastaan nuorten tyttöjen sairaus. Aikuisikäisen syömishäiriö voi olla jatkoa nuoruudessa alkaneelle sairaudelle, joka on jäänyt tunnistamatta tai jonka hoito on päätetty liian aikaisin fyysisten oireiden vähennyttä. Syömishäiriöön voi kuitenkin sairastua ensikertaa myös täysi-ikäisenä.

Toipumisprosessi on pitkä. Fyysisten oireiden väheneminen voi tapahtua suhteellisen lyhyessäkin ajassa, mutta syömishäiriöinen ajattelu ja siihen liittyvä ahdistuneisuus jatkuvat huomattavasti pidempään. Jatkohoittoon ja matalan kynnyksen avohoittoon tulee näin ollen panostaa. Mahdollisuus tukeen myös silloin, kun sairaus pitkittyy, on sairastuneen elämänlaadun kannalta tärkeää.

Helposti saatavaa ja selkeää tietoa hoitomahdollisuuksista, hoitoon pääsyn kriteereistä ja hoidon etenemisestä tarvitaan. Hoitoyksiköittäin vaihtelevat ikäraajat ovat usein keinotekoisia ja vaarantavat hoidon saamisen tai hoidon saumattoman jatkumisen. Myös alueelliset erot hoidon saannissa ja toimintamalleissa ovat merkittäviä.

Syömishäiriöt ovat koko perhettä koskettava sairaus. Tietoa ja tukea tarvitaan sairauden kaikissa vaiheissa. Tukea tarvitsevat vanhemmat, sisarukset ja puoliset, mahdollisesti myös sairastavien omat lapset. Helposti saavutettavissa oleva tieto sairauden etenemisestä, hoitoon pääsystä ja hoidon vaikuttavuudesta vahvistaa läheisten jaksamista epävarmuuden keskellä ja auttaa heitä ymmärtämään sairastunutta paremmin. Nykytilanteessa valtaosa läheisistä kokee jäävänsä vaille kaipaamaansa tietoa ja apua.

Syömishäiriösairauksien yleisyys ja esiintyvyys tulee selvittää valtakunnallisesti. STAKESin avohoidon käyntitilastoissa vuodelta 2006 laihuushäiriö on yhtä yleinen hoitoon hakeutumisen syy kuin keskivaikea masennus 15–19 –vuotiaiden ikäryhmässä. Muita syömishäiriöiden esiintyvyyteen, potilaiden saamiin hoitoihin ja hoidon tuloksellisuuteen liittyviä julkisia tilastoja ei ole. Syömishäiriöliitto-SYLI ry esitti Sosiaali- ja terveysministeriölle syömishäiriöiden yleisyyden ja hoitotilanteen virallista kartoittamista vuonna 2006. Kartoitusta ei ole tehty rahoituksen puutteen vuoksi.

Syömishäiriöiden hoitoon tarvitaan erikoistuneita yksiköitä tai niiden hoito tulee keskittää syömishäiriöiden asiaan perehtyneille työryhmille. Varhainen puuttuminen ja hoitoon pääsy sekä moniammatillinen työote parantavat hoitoennustetta (Käypä hoito – suositus 2002).

Lisätietoa Syömishäiriöliitto-SYLI ry:n toiminnasta antavat:

Anne Kerko
puheenjohtaja
050 575 4961
pi@syomishairioliitto.fi

toiminnanjohtaja
Marja-Leena Laiho-Lehto
040 5585 262
marja-leena.laiho-lehto@syomishairioliitto.fi

Lisätietoja kyselyistä antaa:

Sami Heimo
suunnittelija
050 5585 265
sami.heimo@syomishairioliitto.fi